

Öz

Bu çalışmada düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan bir anlatım aracı olan dilin günlük yaşamımızda nitelendirdiğimiz objeler üzerindeki etkisi; daha özele inilecek olursa insan eylemlerinin söyleme dönüşüm süreci çağdaş dönem mobilyaları üzerinden analiz edilmiştir. Yapılan analizde ise disiplinler arası kurulan bu ilişkide dilin, bir kavram veya bir eylemin, mobilyayı nitelene sürecindeki algısal değişimin gücünün vurgulanması amaçlanmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, yaşam rutininde alışlagelmiş kelimelerin veya kelime gruplarının aslında bir mobilyayı rastgele isimlendirmede, bir isimle anılmanın ise belli bir sürece yayıldığı gerçeğini ve bu süreçte dil-mobilya etkileşimiyle oluşan söylem ve deyimlerin çağdaş dönem mobilyaları üzerinden detaylı olarak incelenmesi hedeflenmektedir. Çalışmada dil, söylem ve eylem kavramları ve mobilya üzerinde söylem ve eylem kavramlarının ilişkisi ortaya konmuştur. Örnek alanını oluşturan mobilyalar, söylem sınıflandırılmasıyla ilişkilendirilerek; çağdaş dönem mobilyalarının semiyotik ifadeleri belirlenmiştir. Bu mobilyalar, bulgular ve irdemeler kısmında detaylı olarak incelenmiştir.

Abstract

In this study, the effect of language, as an expression tool to inform thoughts and feelings, on the objects we qualify in our daily lives, to be more specific, the process of conversion of human actions is analyzed through contemporary period furniture. In the analysis, it is aimed in this interdisciplinary relationship to emphasize the power of language, a concept or an action in the perceptual change in the process of characterizing the furniture. More specifically, it is aimed to examine, that the usual words or phrases in the life routine do not actually name an equipment randomly and the fact that to be called by a name takes a certain period and in this period the discourse and phrases formed with language-equipment interaction, through contemporary period furniture. The relation between the concepts of language, discourse and action and discourse and action on furniture are revealed in this study. The furniture that constituted the sampling area is associated with the classification of the discourse; Semiotic expressions of contemporary period furniture have been determined. This furniture examined in detail in the sections of findings and explanations.

Anahtar Kelimeler: Söylem, eylem, mobilya, iç mimari, göstergebilim

Keywords: Discourse, action, furniture, interior architecture, semiology

Eylemden Söyleme Mobilya: Çağdaş Dönem Örneği

^{ID} Şebnem Ertaş Beşir

Karadeniz Teknik Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü

^{ID} Elif Sönmez

Altınbaş Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü

^{ID} Betül Yılmaz

Karadeniz Teknik Üniversitesi İç Mimarlık Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı

Başvuru tarihi/Received: 22.07.2017, Kabul tarihi/Final Acceptance: 10.09.2018

Giriş

İnsanın varoluşundan itibaren süregelen çevreyi algılama ve anlamlandırması onların eylemlerini ve eylemleri gerçekleştirme biçimlerini etkilemiştir. Bu süreç ise dil ve kültürlerin oluşumunu sağlamıştır.

Dil insanla birlikte devamlı hareket ve değişim içindedir. Bireyin dış dünyayı algılaması ve buna anlam yüklenmesi dil ile mümkün olmuştur. Dil eyleme hazırlık aşamasındaki ön eylemdir. Eylemi düzenleyen ve söze dönüştürendir. Demokritos'un dediği gibi, "söz eylemin gölgesidir". Yani dilin anlam kazanması, eyleme dönüşmesine bağlıdır (Çoban 2012).

Eyleme dönüşen dil, toplumlar için sembollerle ifade edilerek anlam kazanır. Eylem ve dil arasındaki bağ ise konular, olaylar ve olgular üzerinde nasıl düşünce-cekleri ya da iletişim kuracaklarına dair söylemler üzerinden kurulur (Potter 1996; Çelik ve Ekşi 2008). Söylem bir meta eylemdir ve ideoloji, bilgi, diyalog, anlatım, beyan tarzı, müzakere, güç ve gücün mübadelesiyle eyleme dönüşen dil pratiklerine ilişkin süreçler olarak ifade edilir (Sözen 2014, 18). Böylece gerçekleştirilen eylemler, düzgülere göre şekillenmiş ve isim almıştır.

Eylemin nitelendirilmesinde, gerçekleşme biçimi ve amacı kadar etkin rol oynayan araçlar da önemli rol oynamıştır. Söylem,

eylem ve araçların oluşum ve gelişim sürecinde bazı deyimlerin, ifadelerin ya da sözcüklerin belirlenmesine katkı sağlamıştır. İnsanın, günlük yaşamını sürdürmek için gerçekleştirdiği eylemler için kullandığı araçlar içerisinde mobilyalarda bulunmaktadır. Bahsi geçen mobilyalar, dil ve kültür de olduğu gibi zaman içerisinde toplumların yaşam koşulları, uygarlık düzeyleri ve estetik görüşlerine paralel değişim göstermiş ve farklı biçimler almıştır. Bu bağlamda, söylem ve eylem bakımından dil ve mobilya arasında kaçınılmaz bir ilişki bulunmaktadır.

Dil mobilya ilişkisini ortaya koyabilecek çağdaş dönem mobilya tasarımları kapsamında gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı, mobilyaya verilen isimler üzerinden biçim ile alam-ses ilişkisini çözümlemektir. Böylece söyleme dönüşen sembollerin anlamları irdelenebilecektir. Çalışmada, çağdaş dönem mobilyalarının hangi söylemler üzerinden biçimlenerek anlam kazandığı birbirini izleyen iki süreç ile ortaya konmuştur. Öncelikle bir olgunun söylemiyle birlikte eyleme dönüşme süreci tanımlanmış ve literatür kapsamında dil ve mobilya ilişkisini öne çıkaran tasarımlar belirlenmiştir. Bu aşamada tüm dönemlere ait mobilyalar, Baş ve Akturan'ın (2008) belirttiği söylem analizini oluşturan temel kavramlara göre sınıflandırılmış ve çağdaş

dönem mobilya tasarımlarının ağırlıklı olarak göstergebilim betimlemesinde yer aldığı görülmüştür. İkinci aşamada ise çağdaş dönem için belirlenen örnekler üzerinden ses ve nesne arasındaki anlamsal ilişki incelenerek, biçim ve içeriğin (*gösteren ve gösterilen*) eylemden söyleme dönüşümü irdelenmiştir. Süreç biçimin anlamsal bir ilişki kurarak; mobilyanın algısal ifadesi nedeniyle söyleme dönüştüğünü göstermiştir. Tüm bunlar kelime ya da kelime gruplarının aslında rasgele verilmediğini, dil-mobilya etkileşiminin anlamsal değerinin biçim ile çok yönlü ilişkisini tartışmaya açmıştır.

Söylem ve Eylem Kavramları

Dil, geçmişten günümüze insanın kullandığı bir bağ iken, aynı zamanda insanlar arası iletişimin de temel taşıdır. Soyutlama ve simge kullanma yeteneğinin de en belirgin taşıyıcısıdır. İnsanı insan yapan özelliklerinden biri de işte bu simge oluşturma yani bir durumu, o durumun verileri göz önünde değilken (*dilsel*) simgeler aracılığıyla aktarmaktır. Her sözcük ya da dilsel simge başka sözcüklerle belli bir dizge (*sistem*) oluşturarak anlam kazanır. Yani her simge başka simgelerle ilişki kurar (*Erkman, 1987*).

Birçok dil bilimci tarafından dile, farklı dönemlerde anlamlar yüklenmiştir. Yapısalcı dilbilimin kuramcısı Saussure (*2014*) dili, ‘dilyetisinin toplumsal bir ürünü, bu yetinin bireylerce kullanılabilmesi için toplumun benimsediği zorunlu, anlaşma ürünü kurallar bütünü’ olarak tanımlar.

Austin (*1962*) ve Wittgenstein (*2000*), hemen hemen aynı dönemlerde ama birbirlerinden bağımsız olarak; dili ‘eylem’ ile birlikte anlamlandırmışlardır. Austin, dilin pratik ve aktif kullanımını sağlamaya çalışsa da bunu belirli sınırlar içerisine yerleştirilmesi nedeniyle Saussure’de olduğu gibi bir tür ‘idealizasyon’ sorunu ortaya çıkmasıyla eleştirilmiştir.

Barthes (*1993*) da dil ve söz terimlerinin eksiksiz tanımının ancak birleşmelerini sağlayan diyalektik oluştan kaynaklanacağını belirtir. Ona göre dil yalnız konuşan kitle içinde eksiksiz olarak ortaya çıkar.

Toplumsal bir kimliği olan dil, eylemin amacıyla ilişkili olup, bir eyleme dönüşerek anlam kazanır ve söyleme dönüşür. Dil; eylem ve söylem arasında bir bağın göstergesidir. Farklı alanların dildeki kullanımını eylemle, tüm bunların anlamlı hale gelmesi ise söylemle olmaktadır. Sözen’e göre (*2014*) gündelik konuşmalarımızda anlamsız görünen ifadeler dahi, bir söylemde anlam ifade eder. Foucault’un da (*1994*) belirttiği gibi “fiil, her söylemin vazgeçilmez koşuludur ve onun olmadığı yerde dilin bulunduğunu söylemek olanaksızdır” (*Çoban 2012*).

Söylem, söyleme eyleminin bir sonucu olarak ortaya çıkan dilsel ifadenin sözlü veya yazılı halidir (*Bal 2012*). Söyleyen (*kaynak*), söylenen şeyi (*mesaj*) belli bir kanal ile alıcıya (*veya alıcılara*) ulaştırmak üzere kodlar. Kodlama biçimi içinde yaşadığı kültüre, sosyalleştiği toplumsal gruplara, eğitimine, mesleğine vb. bağlı olarak değişir ve bir forma bürünür. Bu nedenle söylem araştırmaları dilin bir iletişim formu olduğu düşüncesinden yola çıkmaktadır. Bu da; verilen mesajların anlamının ortaya konulması için yazılı, sözlü ve görüntülü ifadelerin çözümlenmesi gereksinimini doğurmuş ve dilin incelenmesi anlamına gelen söylem analizini tanımlamıştır. Söylem analizi, dilin biçimsel değerini anlamsal, dizimsel ve semiyotik kavramları üzerinden aşağıda yer alan üç temel başlıkta incelemektedir (*Baş ve Akturan 2008, 27; Çelik ve Ekşi 2008*).

• Anlambilimsel (Semantik) Söylem

Anlamları inceleyen bir söylem olup, felsefi ya da dilbilimsel olarak iki farklı açıdan ele alınabilir. Felsefi ya da mantıksal yaklaşım, göstergeler ya da kelimeler ile bunların göndermeleri arasındaki bağlantıya ağırlık vermektedir. Adlandırma, düz anlam, yan anlam, doğruluk gibi özellikleri incelemektedir. Dilbilimsel yaklaşım ise zaman içinde anlam değişiklikleri ile dilin yapısı, düşünce ve anlam arasındaki karşılıklı bağlantı gibi konular üstünde durmaktadır (*URL-1, 2016*).

• Söz dizimsel (Sentaks) Söylem

Eski Yunanca “birlikte düzenleme, dizme” anlamına gelen sentaks terimi dilbilimde, doğal dillerde nasıl cümle oluşturulacağına

dair bir kurallar ve prensipler çalışmasıdır (URL-2, 2016). Söz dizimsellik, sözcükleri gerek cümle içinde gerekse ifadenin tamamında aldıkları yere göre anlamlandırmayı hedeflemektedir (Çelik ve Ekşi 2008).

• Göstergibilim (Semiyoloji) Söylem

Gösterge bilimi veya semiyotik; göstergelerin yorumlanmasını, üretilmesini veya işaretleri anlama süreçlerini içeren bütün faktörlerin sistematik bir şekilde incelenmesine dayanan bir bilim dalıdır. Fransızlar semiyoloji terimini kullanmışlardır. Semiyotik disiplinler arası bir kavram olup, anlam bilimi, dil bilimi, fonetik, mimarlık, sosyoloji, psikanaliz ve daha birçok bilim dalı içinde incelenebilmektedir (URL-3, 2017). Tüm bunlar çalışmada farklı dillerde, gerçekleşen eylemlerin, söylemlerle anılması ya da söylemlerin zamanla eyleme dönüşmesiyle ilişkilendirilerek günlük yaşamda gerçekleştirilen eylemlerde etkin rol oynayan mobilyalarla tanımlamıştır.

Mobilyada Söylem ve Eylem

Dil gibi mobilya da bir eyleme göre biçimlenir ve bu eylemin anlamına göre söyleme dönüşebilmektedir. Bu nedenle eylem ve

söylem bakımından dil ve mobilya arasında kaçınılmaz bir ilişki bulunmaktadır. Eylemin gerçekleşmesinde etkin rol oynayan, mobilya gibi araçlar, bunun gerçekleşme biçimiyle ilişkili olarak söylemi ortaya çıkarmıştır. Söylem; eylem ve araçların oluşum ve gelişim sürecinde çeşitli adlandırmalarla kendini göstermiştir.

Eylem (örneğin; süt sağma eylemi) kimi zaman bir forma dönüşerek anlam kazanmakta ve eylemin söylemi olarak adlandırılmaktadır. (örneğin; milking stool (süt sağma taburesi), (Şekil 1). Kimi zaman da formu anlamlı kılan bir eylem, söylem olarak anılmaktadır (örneğin; S şeklinde bir form), (Şekil 2).

Verilen örnekler ışığında mobilyalar ya eylemlerine göre ya da biçimlerine göre veya kelimenin anlamına göre hafızalarda canlandırılarak isimlendirilebilirler. Bu bağlamda mobilyada söylem ve eylem kavramları arasındaki ilişki, dilin incelenmesi anlamındaki söylem analizi ile sınıflandırılabilir (Tablo 1).

Göstergibilimsel Sınıflandırmada Mobilya

Göstergibilim göstergelerin nasıl anlam kazandırıldığıyla ilgilenmekte olup Ferdi-

Şekil: 1

Milking stool (süt sağma taburesi) (Url-4, 2018).

Şekil: 2

S-Chair (Url-5-6-7, 2018).

Anlambilimsel (Semantik)	Söz Dizimsel (Sentaks)	Göstergebilimsel (Semiyojoloji)
		
Ottoman (ing. ottoman) kelimesi Osmanlı anlamına gelmektedir. Ottoman, Osmanlı İmparatorluğu'nda kullanılan, tek parçadan oluşan, arkaya veya kenarlara yaslanmak için dayanak parçaları olmayan, oturma amaçlı kullanılan bir mobilyadır.	Söylem, gramer yapısıyla bağlantılıdır. Çekyat kelimesinin gramer yapısına bakıldığında -çek ve -yat fiil kiplerinden türemiş olup; söz ve eylemin biçimsel ilişkisini göstermektedir.	Söylem, biçimsel olarak bir imge ile veya belirli bir nesne ile bağlantılıdır. Gerrit Rietveld'in 1934 yılında tasarladığı Zig-Zag Chair, ismini zikzak olan biçiminden almıştır

nand de Saussure'ye (2014) göre, gösteren ve gösterilenden (ikili kavramdan) oluşan gösterge kavramlarıyla tanımlanmaktadır. Dil göstergesi kendi başına değil, çift yönlü bir değer taşımaya göre ele alınmaktadır. Kavram ile işitsel imgenin birleşimi olarak tanımlanan bu terim, her ikisi de anlaksal olan 'gösteren' (signifier) ve 'gösterilen' (signified) kutuplarından oluşur (Turan, 2001). Yani dil, aşağıdaki gibi kısaca özetlenebilir.

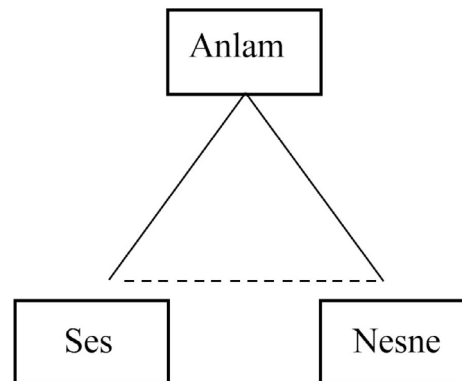
Gösterge (signe) = Gösteren (signifiant) + gösterilen (signifié).

Gösteren ve gösterilen arasındaki ilişki somut model ile somut model arasındaki ilişkiye benzer; burada göstergeler bildirişim, iletişim, etkileşim ya da bir işleve sahip olmaktadır (Aksoy 2016). Gösterge kavramı, bir başka şeyi temsil eden ya da imleyen şey olarak tanımlanır. Bunu, Barthes (2014) bir örnek ile açıklamaktadır: Gül, normalde sadece bir çiçektir. Ama genç bir adam onu kız arkadaşına sunarsa, bu bir gösterge olur. Gül, burada genç adamın romantik tutkusuna gönderme yapmaktadır ve onun bu anlama geldiğini kız arkadaşı da kabullenmektedir (Mutlu 2012; Aksoy 2016).

Göstergenin işlevi, bize bir durum ya da olgu hakkında dolaylı yoldan bilgi iletme-ktir. Göstergenin gösterdiği nesneye "gönderge" denir. Gösterge eylemin yerine geçer. Tabi göstergeyi (aracıyı) tanımak, ne işe yaradığını, nasıl okunacağını bilmek

koşuluyla. Erkman (1987) bize göstergeyi, Magritte'in tablosu üzerinden anlatır. Ünlü ressam Magritte'in tablosu üstünde Fransızca "bu bir elma değildir" yazıyor. Magritte haklı, çünkü önünüzdeki gerçekten de sahici bir elma değil, alıp ısıtıp yiyemezsiniz. Ama yine de bir elma sanki. Hem elma hem değil! Bu sizde yalnızca elma çağrışımı uyandıran, gerçek bir elmanın yerine onu çağrıştırmaya için yapılmış bir resimdir. İşlevi elma çağrışımı uyandırmak olan (sanatsal işlevlerini bir yana bırakırsak) görsel, yani görme duyunuzu uyaran, etkileyen bir aracı. Ya işittiğiniz ya da söylediğiniz "elma" sözcüğü nedir? Birisi "elma" deyince, kulağınıza e/l/m/a seslerinden oluşan bir ses kümesi çarpar. Sizde bunu elma olarak anlarsınız. Ortada gerçek bir elma falan yoktur. Ama sahici elmanın yerine geçen, işitme duyunuzu uyaran işitsel bir aracı vardır. Ama bunların olabilme-

Tablo: 1
Mobilyada söylem analizi örnekleri

Şekil: 3
Göstergeyi oluşturan iki parça ile nesne arasındaki ilişki (Fillizok 2011).

ANLAMBİLİMSEL (SEMANTİK)	SÖZ DİZİMSEL (SENTAKS)	GÖSTERGEBİLİMSEL (SEMİYOLOJİ)
Bergère	Fainting Couch	Zig-Zag Chair
Bombe Commode	Bunk	Red Blue Chair
Fainting Couch	Çekyat	Kubus Armchair
Bunk	Rocking Chair	Sitzmaschine
Çekyat	Folding Chair	Pirogue Bed
Ghost Chair	Lift Chair	Transat Chair
Bibendum Chair	Blow Chair	Ball/Globe Chair
Rocking Chair	Recliner	Womb Chair
Folding Chair	Seat	Tulip Chair
Lift Chair	Milking stool	Tulip Table
Blow Chair	Canopy Bed	Diamond Chair
Recliner	Drawing Table	Egg Chair
Seat	Changing Table	Egg Table
Ottoman	Folding Table	Ant Chair
Milking stool	Floating Shelf	Swan Chair
Canopy Bed	Filing Cabinet	Tongue Chair
Sleigh Bed	Workbench	Sacco Chair
Day Bed	Washstand	Marilyn Lips' Sofa
Drawing Table	Nightstand	Heart Cone Chair
Changing Table		Snoopy Table Lamp
Folding Table		Marilyn Sofa
Floating Shelf		Miss Lacy Chair
Filing Cabinet		Butterfly Chair
Workbench		Infinity Chair
Washstand		The Pyramid Chair
Nightstand		Embryo Chair
		Bombo Chair
		S-Chair
		Bird Chaise Longue

dönüşümü görülmektedir. Aarnio, topun bir kısmını keserek tamamen alışılmadık şekilli bir sandalye yaratmıştır. Biçimsel anlatımında çeşitli benzetmelere gidilerek top imgesine göndermeler yapılmıştır. ‘Top’ sesinin yarattığı işitsel imge göstereni ‘top kavramı’ ise gösterilene tanımlamaktadır (Şekil 7a). Benzer şekilde hala modern ve çığır açan bir parça olarak görülen Harry Bertoian’ın Diamond chair’ı elmas şeklinden esinlenerek tasarlanmış basit bir örgü sistemdir. Adını aldığı “elmas” sesinin uyandırdığı çağrışım ile

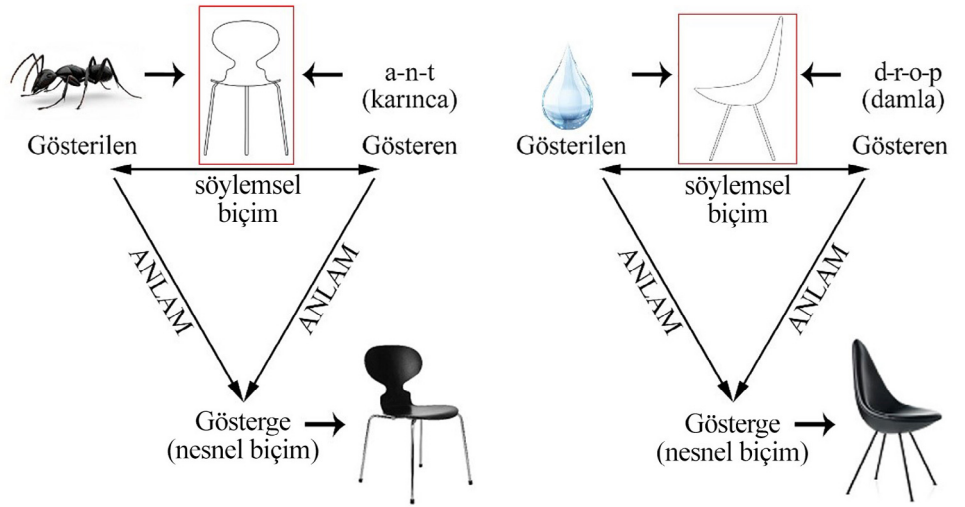
biçimsel olarak örgü sistem algılanırken “elmas kavramı” gösterilene tanımlamaktadır (Şekil 7b).

Butterfly chair da yine gösterilen ve gösterenin bir eyleme dönüşerek anlam kazandığı ve söyleme dönüştüğü görülmektedir. ‘Butterfly’ sesinin yarattığı işitsel imgenin kişide çağrışım uyandırması ve biçimsel benzerliğin daha net okunması ile ‘butterfly kavramı’ gösterilene tanımlamaktadır (Şekil 8a). Karim Rashid’in Pyramid chair’ı ise ters konumda bir piramit şeklini andıran eşsiz bir tasarımıdır. “Pyramid” sesinin

Tablo: 2
Söylem analizine bağlı olarak farklı dönem ve dillere ait mobilya adlandırılmaları

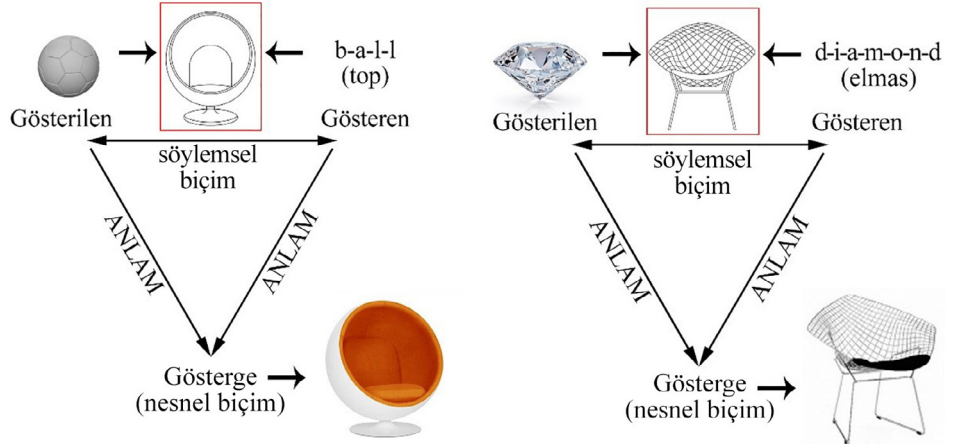
Şekil: 6

a. Ant chair gösterge modeli b. Drop chair gösterge modeli.

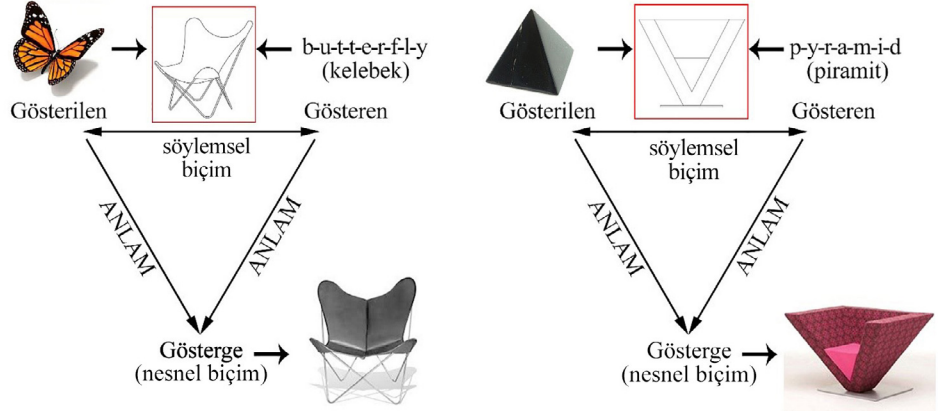
Şekil: 7

a. Ball chair gösterge modeli b. Diamond chair gösterge modeli.

Şekil: 8

a. Butterfly chair gösterge modeli b. Pyramid chair gösterge modeli.

yarattığı işitsel imge ile biçimsel benzerlik anlamlandırılmaktadır. 'Piramit' sesinin yarattığı işitsel imge göstereni 'piramit kavramı' ise gösterileni tanımlamaktadır (Şekil 8b).

Görüldüğü üzere dil eylemi, söylem ise tüm bunların anlamlı hale gelme nedenini

tanımlamıştır. Söylemin zaman içerisinde eylemleri ifade etmesi ise göstergenin üçüncü boyutta algılanması anlamına gelmiştir. Böylelikle verilen örneklerden de anlaşılacağı üzere anlam, ses ve nesne arasında bir bağ oluşmuş, gösteren ile

gösterilen göstergesi işaret ederek biçimin oluşmasına olanak sağlamıştır.

Sonuç

Dil, insanların anlaşmasını sağlayan canlı bir varlık, aynı zamanda kurallardan oluşmuş sürekli gelişen bir kurumdur. Bu nedenledir ki, hemen her dönem ya da her alanda kullanımı sonucu gelişen bir eylemle tanımlanır. Bu tanım ise söylem olarak karşımıza çıkar. Çalışma kapsamında dil, eylem ve söylemin anlamsal ilişkisini ortaya koyabilecek; çağdaş dönem mobilya tasarımları kapsamında gerçekleştirilen bu araştırma, söyle analizinde kullanılan göstergeler üzerinden ele alınmıştır. Çağdaş dönem mobilyalarının ağırlıklı olarak semiyotik bir ifade ile karşımıza çıktığı görülmüştür. Bu bağlamda, içerik ve sesin biçimsel bir anlam taşıyarak ilişki kurduğu ve göstergeye dönüştüğü söylenebilir. Verilen örnekler, tasarımcının tasarım sürecinde etkilendiği canlı ya da cansız bir nesneyi tasarımına yansıtarak biçimsel bir benzetme yaptığını ve bu şekilde yarattığı algının da mobilyayı isimlendirdiği de göstermektedir. İçerik ve ses ilişkisinin bir anlam içermesi kullanıcı mobilyayı görmeden kullanılan sözcüklerle mobilyanın biçimi hakkında bir fikir edinmesini sağlamakta ve mobilyanın algısını güçlendirmektedir.

Sonuç olarak gösterge, bir ifade aracı olan dil ile anlam kazanır ve eş zamanlı olarak insan zihninde biçime dönüşür. Böylece gösteren ve gösterilen nesne ile bağ kurar. Tüm bunlar, soyut ve somut benzetmelerin forma dönüşerek dile yansması ile çağdaş dönem mobilyalarında eylem ve söylem arasındaki çift taraflı ilişkiyi ortaya çıkarmıştır●

Kaynakça

- Aksoy, H. (2016), *İstanbul'da Mimarının Semiyotik Söylemi: B3 Evi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Austin, J.L. (1962), *How to Do Things with Words*, London: Oxford University Press.
- Bal, H. (2012), *Nitel Araştırma Yöntemleri*, Isparta: Fakülte Kitabevi.
- Barthess, R. (1993), *Göstergebilimsel Serüven* (çev. Rifat M., Rifat S.), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Baş, T. ve Akturan, U. (2008), *Nitel Araştırma Yöntemleri, NVivo 7.0 ile nitel veri analizi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Çelik, H. ve Ekşi, H. (2008), *Söylem Analizi*. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 27, 99-117.
- Çoban, B. (2012), *Söylem ve Eylem*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 2 (12), E-dergi erişim yeri: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/iuifd/article/viewFile/1019013113/1019012335> [Erişim Tarihi: 31 Aralık 2018]
- Erkman, F. (1987), *Göstergebilime Giriş*, İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Faucault, M. (1994), *Kelimeler ve Şeyler*, Ankara: İmge Yayınevi.
- Filizok, R. (2011), *İşaret Yahut Gösterge Nedir?* Erişim yeri: <http://www.ege-edebiyat.org/wp/wp-content/uploads/%C4%B0%C5%9Faret-yahut-G%C3%B6sterge-Nedir.pdf> [Erişim Tarihi: 1 Ocak 2018]
- Köktürk, Ş. ve Eyri, S. (2013), *Dilbilim ve Göstergebilim: Ferdinand De Saussure ve Göstergebilimi Anlamak*, SAÜ Fen Edebiyat Dergisi, 2013 (II).
- Mutlu, E. (2012), *İletişim Sözlüğü*. İstanbul: Sofos Yayınları.
- Potter, W. J. (1996), *An Analysis of Thinking and Research About Qualitative Methods*, Lawrence Erlbaum Associates.
- Saussure, F.D. (2014), *Genel Dilbilim yazıları*, İstanbul: İthaki Yayınları.
- Sözen, E. (2014), *Söylem, Belirsizlik, Mübadele, Bilgi/Güç ve Refleksivite*, Ankara: Birleşik Yayınları.
- Turan, A. Z. (2001), *Tasarımda İletişim Sürecinin Oturma Elemanları Üzerinden İrdelenmesi*, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Wittgenstein, L. (2000), *Felsefi Soruşturmalar*. İstanbul: Küyerel Yayınları.

İnternet Kaynakları

- URL-1, http://sn-philolsocom.crimea.edu/arhiv/2007/uch_20_5fn/021_baldjy.pdf [Erişim Tarihi: 2 Aralık 2016]
- URL-2, <http://www.bunedir.org/soru-cevap/nedir.php?ne=sentaks> [Erişim Tarihi: 3 Aralık 2016]
- URL-3, https://prezi.com/gvtczwspmk_q/gosterge-bilim/ [Erişim Tarihi: 30 Ocak 2018]
- URL-4, <http://www.apartmenttherapy.com/milking-stools-154495> [Erişim Tarihi: 30 Ocak 2018]
- URL-5, <https://pictures.woont.com/furniture/0/Cappellini/6/S-Chair/Cappellini-S-Chair-128521.XL.jpg> [Erişim Tarihi: 2 Ocak 2017]
- URL-6, <http://www.verner-panton.com/furniture/archive/11/> [Erişim Tarihi: 30 Ocak 2018]
- URL-7, <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/47/3c/f9/473cf9e3b2341a0f5012a4a1a15668bd.jpg> [Erişim Tarihi: 2 Ocak 2018]